РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областна администрация
Смолян

ОДОБРЯВАМ: /П/

ЗАРКО МАРИНОВ
ЗАМЕСТНИК ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ
Оправомощен със Заповед № АП-03-18-128/02.04.2024 г.

П Р О Т О К О Л № 1/2024
от проведено заседание на Постоянната областна епизоотична комисия

Днес, 02 април 2024 г., от 11:00 часа в зала 201 на Областна администрация Смолян се проведе заседание на Постоянната областна епизоотична комисия (ПОЕК). От 15 членове на ПОЕК, присъстват 9 членове, като е налице необходим кворум за вземане на решения. Присъстващите са обхванати в приложен към протокола присъствен списък.

Заместник областният управител и заместник-председател на ПОЕК, **Боян Симеонов**, откри заседанието на ПОЕК, като каза, че то се свиква по разпореждане на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, д-р Светлозар Патарински във връзка с огнище на болестта Африканска чума по свине (АЧС) в област Пловдив, обявено със Заповед № РД 11-734/22.03.2024 г. на изпълнителния директор на БАБХ и епизоотичната обстановка по отношение на заболяването АЧС в съседни страни. На днешното заседание трябва да се набележат конкретни действия със срокове за изпълнение на всяка мярка от Плана за действие в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с болестта Африканската чума по свинете, които са конкретизирани в Заповед № РД11-761/26.03.2024 г. на изпълнителния директор на БАБХ и Заповед № РД-262/27.03.2024 г. на директора на ОДБХ – Смолян. Двете заповеди са изпратени предварително на членовете на епизоотичната комисия и няма да се изчитат, за да има повече време за обсъждане. След което представи следния дневен ред:

1. Представяне на актуална информация за епизоотичната обстановка, както в страната, така и в съседни страни относно заболяването Африканска чума по свинете.
2. Изпълнение на заложените мерки в План за действие в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с болестта Африканската чума по свинете и набелязване на конкретни действия със срокове за изпълнение по всяка мярка, и по-конкретно за описаните в т. 5.2, подточки от „а“ до „ж“ от Заповед № РД11-761/26.03.2024 г. на изпълнителния директор на БАБХ и в т. 5.2, подточки от „а“ до „ж“ от Заповед № РД-262/27.03.2024 г. на директора на ОДБХ – Смолян.
3. Други.

Нямаше други предложения за включване в дневния ред, същият беше гласуван и единодушно приет.

По първа точка от дневния ред думата беше дадена на **д-р Валентина Мелемова** за представяне на епизоотичната обстановка в страната относно заболяването Африканска чума по свинете (АЧС).

Д-р Мелемова започна своето изложение като представи информация за епизоотичната обстановка в Европа и в България към 31 март 2024 г. От данните на

информационната система на Европейския съюз за обявяване на някои особено опасни болести по животните, са регистрирани следните заболявания: Африканска чума по домашни свине в Румъния и Сърбия; Африканска чума по диви свине в Албания, България, Гърция, Хърватия, Унгария, Италия, Литва, Латвия, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия и Украйна; Ензоотична левкоза по говеда в Полша; Инфекциозна анемия по коне в Белгия, Високопатогенна инфлуенца при птици (без домашни) в Чехия и Полша; Високопатогенна инфлуенца при диви птици в Австрия, Чехия, Германия, Дания, Унгария, Полша и Швеция, и т.н. Представи информация за огнищата на АЧС, които са регистрирани в страната и в съседните държави: Румъния – 3 огнища при домашни свине; в Сърбия – 1 огнище при домашни свине и 11 огнища при диви сине; Унгария – 16 огнища при диви сине; Албания – 1 огнище при диви сине; в България – 1 огнище при диви сине; Гърция – 1 огнище при диви сине; Хърватия – 2 огнища при диви сине; Италия – 29 огнища при диви сине; Литва – 11 огнища при диви сине; Латвия – 12 огнища при диви сине; Полша – 44 огнища при диви сине; Румъния – 3 огнища при домашни свине и 2 огнища при диви сине; Сърбия – 1 огнище при домашни свине и 11 огнища при диви сине; Словакия – 1 огнище при диви свине и Украйна – 2 огнища при диви сине. Последното обявено огнище при домашни свине в България е в с. Съединение, Пловдивско, а иначе имаме регистрирани вторични огнища в нашия регион при диви свине. В нашия регион почти не се отглеждат домашни свине. В област Смолян са регистрирани малко животновъдни обекти – 59 бр. от типа „заден двор“ в общини Баните, Златоград, Смолян и Чепеларе. От тези 59 обекта, само един в с. Дунево, общ. Смолян е заселен със свине – 3 бр. Апелира, в случай, че членове на комисията разполагат с друга информация за отглеждане на домашни свине, да уведомяват ОДБХ.

Инж. Георги Коджебашев поясни, че стопаните не могат да отглеждат повече от 3 бр. свине за лични нужди.

Д-р Мелемова допълни, че ОДБХ изпълняват Програма за надзор на болестта Африканска и Класическа чума по свинете за периода 2022 – 2024 г. и съответните планове, които са с по-строги мерки. През 2024 г. е одобрен План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в Р България за периода 2024 – 2026 г. Обясни, че за всеки програмен период, на базата на оценка на риска се разработва и приема план за 3-годишен период. Мониторинга е на Европейско ниво и България е длъжна като всички европейски страни да дава отчет по отношение на ефективността на мерките, които се прилагат в страната за борба със заболяването АЧС. Целите на Плана за периода 2024 – 2026 г. са България да придобие статут на свободна от заболяването страна/регион и облекчаване на търговията на живи свине и продукти, добити от тях, предотвратяване възникването на огнища на АЧС при домашни свине (тъй като икономическите загуби от заболяването може да са големи в промишлени, индустриални ферми) и предотвратяване разпространението и ликвидиране на вируса сред дивите свине. Дивите свине се явяват резервоар на заболяването, а чрез ловците може да се разпространява и в домашна среда. В Плана подробно са разписани отговорностите на всяка една институция, имаща отношение към постигането на основните цели. България все още е страна с висок риск, поради повсеместното разпространение на заболяването сред популацията от диви свине, включително в нашия регион има доста вторични огнища през настоящата година. Това означава, че следва да се засили ветеринарния контрол и наблюдението за нерегламентиран превоз на животни. Заболяването не е опасно за човека. Д-р Мелемова накратко се спря на някои мерки и дейности, разписани в Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в Р България за периода 2024 – 2026 г., които са за изпълнение от отговорните институции със съответните срокове.

Г-жа Стефка Гарова предложи след заседанието да изпрати и Плана на всички членове заедно с действията за изпълнение през 2024 г., след гласуването и приемането им.

По втора точка от дневния ред **г-н Симеонов** даде думата на **г-жа Гарова**.

Г-жа Гарова каза, че Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в Р България за периода 2024 – 2026 г., който е представила д-р Мелемова, се приема с Решение на Министерския съвет след приключване на периода на действие на същия план за периода 2021 – 2023 г. През 2021 г. със Заповед на Изпълнителния директор на БАБХ е утвърден и План за действие в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с болестта Африканската чума по свинете. Същия е бил разгледан на заседания на Областната и Общинските епизоотични комисии, като през 2022 г. и 2023 г. на областно и на общинско ниво са се приели конкретни действия по изпълнение на мерките в Плана със срокове и отговорна институция. Тези действия припокриват изброените в т. 5.2, подточки от „а“ до „ж“ дейности от заповедите на БАБХ и ОДБХ от края на март тази година. Преди заседанието, на всички членове е предоставен Проект на Действия за 2024 г. по изпълнение на мерките от Плана и следва да дискутират по-скоро сроковете за изпълнение, тъй като, както вече е казала, действията припокриват посочените в двете заповеди и те следва да се изпълняват и през 2024 г. Апелира към членовете да направят коментари по така предоставения проект на действия. Информира също така, че по приетите действия за изпълнение през 2022 г. и 2023 г., на базата на информация, която е получавана от кметовете на общини на територията на област Смолян е изготвила обобщена справка, която е предоставена преди заседанието, за сведение на членовете на ПОЕК. Положителното за област Смолян е, че няма промишлени предприятия и в резултат от това да съществува риск от икономически загуби при възникване на огнище на заболяването. Очаква членовете да изразят своите становища относно сроковете по действията за 2024 г., а и по самите действия.

Д-р Мелемова представи хронология на действията, които са предприети от 2019 г. и през следващите години, когато заради заболяването АЧС масово се колеха свинете от стопанствата от типа „заден двор“ и стопаните бяха обезщетени. Подробно разясни процедурата по последващо заселване на обектите с животни, че в важно спазването на нормативната уредба, която урежда тази материя и съответно осъществяването на стриктен контрол от страна на ОДБХ.

Нямаше повдигнати въпроси по представеното по втора точка и д-р Мелемова допълни, че през 2023 г. е имало мисия на Европейската комисия, която не е установила нарушения при разписването и изпълнението на Програмите и Плановете, които са приети в България. На базата на оценка на риска, мерките са действащи и ефективни и за това се предлага да бъдат същите и през този програмен период.

Инж. Коджебашев изрази становище, че щом мерките и действията дават резултати, значи са ефективни и не следва да се променят.

Премина се към обсъждане на конкретните действия за 2024 г. по изпълнение на мерките от Плана за действие в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с болестта Африканската чума по свинете. Инж. Коджебашев поиска да се направи пояснение относно сроковете по т. 1 и дали се изследват за АЧС свинете, когато се колят през месец декември. Д-р Мелемова обясни, че идеята на проверките на обектите е така да бъдат разпределени, че контрола да се извършва в периода на угояване на свинете. Отговори, че при заколване на домашни свине не се вземат проби за наличие на АЧС. Допълни, че при регистрацията на всеки животновъден обект, стопаните следва да предприемат съответните мерки, напр. ограждения, въвеждане на филтър и др., за да се намали риска от заразяване. За това е важно да се регистрира животновъдния обект, да

мине комисия, която да одобри обекта. Превантивните мерки са един вид напомнящи на стопаните, че имат съответни задължения, а ветеринарния лекар проследява здравословното състояние на животните, дали стопанина прилага мерките и дали се грижи добре за животните.

Действията до края на 2024 г. по изпълнение на мерките от Плана за действие в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с болестта Африканската чума по свинете бяха подложени на гласувани и приети единодушно от членовете на ПОЕК. (***Приложение № 1 към протокола***).

По трета точка от дневния ред **д-р Мелемова** допълни, че през месеците ноември и декември 2023 г. е извършена есенна ваксинация на лисици чрез разхвърляне на 80 000 броя примамки като е обхванатата площ от 3 200 км^2 от територията на област Смолян. ОДБХ провеждат информационни кампании, но ако може да се обърне внимание на ловците да нямат допир с домашни животни, за да се избегне риск от пренасяне на заразно заболяване.

Инж. Георги Кисьов допълни, че е увеличен отстрела на диви свине, защото идват от равнинните райони и от Гърция. За тази година отчитат 1 700 бр. отстреляни спрямо 900 бр. през предходната.

Оформи се дискусия за дадените положителни резултати за АЧС при отстрел на диви свине, следствие на което месото се унищожава, на което д-р Мелемова отговори, че всяко животно, което серологично е реагирало се счита за положително. Това е решение на официалните власти и не подлежи на коментари.

Д-р Чернева попита дали се изследват редовно дивите свине за трихинелоза, защото са имали среща, на която техни колеги са съобщили за доста случаи на заразени хора. До момента в нашия регион не са засичали заболели хора.

Д-р Мелемова отговори, че се изследват и за трихинелоза, като е много важно мерките да са незабавни. Неедноктатно е изразявала становище, че унищожаването на заразено с трихинелоза месо не трябва да е в ями, които са предвидени за унищожаване на животните и специфично-рискови материали от отстреляни диви свине с АЧС. Заразено с трихинелоза месо задължително трябва да се унищожи в инсенератор или екарисаж, защото ларвите са капсулирани и много устойчиви. Дори и 5 ч. да ври месото, риска от заразяване на изчезва. Обезвреждането на месото трябва да е такова, каквото е разписано в нормативните документи и за това изискват екарисажни бележки или друг равностоен документ, от който да е видно, че месото е унищожено. Тя призова също така, ловците да подават коректна информация за местонахождението на отстреляните животни, за да може районът да бъде локализиран в случай на установена положителна проба.

Поради изчерпване на дневния ред, **г-н Симеонов** благодари на всички за участието и сериозното отношение, и закри заседанието на ПОЕК.

Изготвил: ...../п/.....
Стефка Гарова – Началник отдел КАКРР
04.04.2024 г.

Съгласувал: ……/п/…….
Боян Симеонов – Заместник областен управител